

PREZYDENT
MIASTA ŁOMŻA

DRUK Nr 408

Łomża, 12.05.2020r.

ŚDS.Dz.K. 26/2020

Rada Miejska Łomży
Pl. Stary Rynek 14
18-400 Łomża

W związku z planem pracy Rady Miejskiej Łomży na rok 2020 w załączeniu przedkładam „Informację na temat funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Łomży za 2019r.”

Z poważaniem

z up. PREZYDENTA MIASTA

mgr Andrzej Stypulkowski
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

DYREKTOR
Środowiskowego Domu Samopomocy

mgr Wioletta Wiśniewska

INFORMACJA NA TEMAT FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W ŁOMŻY ZA 2019 ROK

Miasto Łomża prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi od 1996 roku. Nadzór i kontrolę nad działalnością ośrodka sprawują Wojewoda Podlaski oraz Prezydent Miasta Łomża. Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką organizacyjną Miasta Łomża, finansowaną w formie jednostki budżetowej.

Działa na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy oraz rozporządzeń zmieniających, w oparciu o nowy statut, nadany Uchwałą Nr 222/XXI/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26 lutego 2020r. oraz Regulamin Organizacyjny zatwierdzony Zarządzeniem Nr 282/19 Prezydenta Miasta Łomża z dnia 16.09.2019r., zmieniony Zarządzeniem Nr107/20 Prezydenta Miasta Łomża z dnia 23.04.2020r. Placówka mieści się w części budynku przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 5 w Łomży. W minionym roku Dom funkcjonował 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 16.00. Przez co najmniej 6 godzin dziennie prowadzone były zajęcia z uczestnikami.

W okresie od 22 lipca do 2 sierpnia 2019r., 2 maja, 21 czerwca, 16 sierpnia, 24 i 27 grudnia 2019r. oraz w dni świąteczne, soboty i niedziele ŚDS był nieczynny. Od czerwca 2019r. zwiększona została liczba miejsc w placówce z 43 do 44, następnie o kolejne 2 miejsca od listopada 2019r. Obecnie ośrodek wsparcia przeznaczony jest dla 46 pełnoletnich uczestników z terenu Miasta Łomża, będących w stanie wyrównanym, nie wymagających hospitalizacji szpitalnej oraz pobytu w stacjonarnej placówce pomocy społecznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łomży w 2019r. objął pomocą **52 osoby** z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- **23 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności,**
- **29 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.**

Na podstawie zawartych porozumień z usług ośrodka poza osobami z terenu miasta skorzystało 5 uczestników z gminy Łomża i 3- z innych gmin.

Podział podopiecznych ŚDS ze względu na rodzaj niepełnosprawności:

- 21 osób z przewlekłą chorobą psychiczną, głównie chorujących na schizofrenię,
- 8 osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- 5 osób wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych,
- 17 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- 1 osoba ze spectrum autyzmu.

ŚDS w Łomży to typ domu określany jako A,B,C,D, z uwagi na kategorie osób, dla których jest przeznaczony.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego dla uczestników w placówce był zgodny z § 12 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki

Spółecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (z późn. zmianami) – 11,88 etatów na dzień 31.12.2019r.

W Środowiskowym Domu Samopomocy usługi realizowane były w ramach 2 typów treningów: samoobsługi i umiejętności społecznych prowadzonych w formie zajęć indywidualnych i grupowych.

Treningi samoobsługi

I. Treningi funkcjonowania w życiu codziennym:

1. Trening dbałości o wygląd zewnętrzny, nauki higieny.
2. Trening kulinarny.
3. Trening umiejętności praktycznych.
4. Trening gospodarowania środkami finansowymi.
5. Usługi opiekuńcze

Treningi umiejętności społecznych:

I. Trening umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej.

II Trening umiejętności spędzania czasu wolnego.

1. Terapia zajęciowa w pracowni plastycznej (zajęcia ceramiczne, malarskie, linoryt, witraż Tiffaniego, itp.)
2. Terapia zajęciowa w pracowni wikliniarskiej.
3. Zajęcia teatralno-muzyczne
4. Zajęcia z nauki języka angielskiego.
5. Zajęcia komputerowe.
6. Biblioterapia i filmoterapia.
7. Gry, zabawy integrujące, stymulujące, kalambury, konkursy, x-box.
8. Udział w spotkaniach towarzyskich, okolicznościowych, kulturalnych (wyjazdy, kino, teatr, opera, muzea, dyskoteki). Integracja społeczna uczestników.
9. Turystyka i rekreacja- wycieczki krajoznawcze.
10. Hortiterapia- zajęcia w ogrodzie.
11. Zajęcia redakcyjne- gazetka „ŚDS-ka”.
12. Zajęcia z rękodzieła.

III. Terapia ruchowa i rehabilitacja:

- zajęcia na siłowni, na pływalni, na boisku, sali gimnastycznej, wycieczki rowerowe,
- zajęcia prowadzone w sali rehabilitacji przez fizjoterapeutów,
- zabiegi z zakresu światłolecznictwa i relaksacyjne,
- zajęcia sportowo-rekreacyjne, tenis stołowy, bilard, gra w boccia.

IV. Inne formy postępowania wspierająco-aktywizującego:

1. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.
2. Niezbędna opieka.

3. Inhalacje w grocie solnej.
4. Poradnictwo psychologiczne.
5. Zajęcia w ramach realizacji programów, np.: spotkania z psychologiem, specjalistą terapii uzależnień, pracownikiem Ośrodka Interwencji Kryzysowej, kurs tańca pod kierunkiem instruktora.
6. Kontakty z rodziną.

Formy i efekty prowadzonej działalności ŚDS w 2019 roku

1. Rodzaje treningów:

	podjęte działania	efekty działań
Treningi funkcjonowania w życiu codziennym:		
Trening kulinarny	<p>W ramach treningu kulinarnego codziennie przygotowywano gorący posiłek (dwudaniowy), składający się z zupy i deseru lub jednego pełnowartościowego dania obiadowego) dla wszystkich uczestników ŚDS. Niektórzy uczestnicy nabywali proste umiejętności kulinarne jak np. obieranie warzyw, krojenie, tarcie, miksowanie, mieszanie produktów, inni doskonalili je przygotowując potrawy i uczyli się obsługi sprzętów gospodarstwa domowego oraz ich bezpiecznego użytkowania, z uwzględnieniem predyspozycji indywidualnych i zasady stopniowania trudności. Zajęcia prowadzone były w 2 pracowniach do prowadzenia treningu kulinarnego, w zespołach 5-8 osobowych w systemie zmianowym. Raz w tygodniu ustalano dyżurnych, którzy byli odpowiedzialni za przygotowanie jadłospisu tygodniowego i degustacji, przygotowanie do wspólnych zajęć przy obróbce jarzyn, higieniczne przyrządzenie posiłków, uporządkowanie aneksu po zajęciach. W ramach zajęć kulinarnych przygotowano potrawy, ciasta i desery na uroczystości okolicznościowe, poczęstunek dla gości na Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Andrzejkę, Mikołajki, przyjęcie wielkanocne i bożonarodzeniowe, dni otwartych drzwi, spotkania z rodzinami i zaproszonymi gośćmi. Ponadto przyrządzano potrawy sezonowe oraz przetwory z owoców i warzyw, kompoty. Uczestnicy z pomocą instruktora wypiekali podczas zajęć torty i ciasta na przyjęcia imieninowe i urodzinowe, obchodzone w ŚDS. Latem przyrządzano potrawy z grilla na świeżym powietrzu. Zainteresowanym uczestnikom udostępniano przepisy na wybrane potrawy i ciasta. Integrowano uczestników podczas grupowych zajęć przy przygotowaniu pierników (prezenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nabycie podstawowych umiejętności kulinarnych i doskonalenie nabytych, - opanowanie czynności manualnych typu: obieranie, mycie warzyw, krojenie, tarcie, szatkowanie, rozdrabnianie, wałkowanie, mieszanie, - nauka przygotowania prostych posiłków np. kanapek, placków i bardziej skomplikowanych np. zup, dań mięsnych, deserów, - poznanie zasad kulturalnego zachowania przy stole, - zapoznanie z podstawowym sprzętem AGD, - nauka zasad higieny i bezpieczeństwa podczas pracy, - poznanie zasad zdrowego odżywiania się, - korzystanie z udostępnianych przepisów, - większość uczestników potrafi samodzielnie wykonać proste czynności kuchenne, - 9 osób zdobyło bardziej skomplikowane umiejętności, np. przygotowanie deserów, dań obiadowych o większym stopniu trudności, Z przygotowywanego codziennie gorącego posiłku korzystali wszyscy uczestnicy.

	podjęte działania	efekty działań
	<p>święteczne), ciastek ze słonecznikiem w formie serc, rogalików z wróżbami, faworków karnawałowych. Poza tym, zwłaszcza z osobami z niepełnosprawnością sprzężoną, w ramach zajęć prowadzono naukę posługiwania się sztucami oraz podstawowymi narzędziami i sprzętami kuchennymi.</p> <p>Przed zajęciami wdrażane były obowiązujące zasady bhp. Planowany jadłospis tygodniowy umieszczano na tablicy.</p>	
Trening gospodarowania środkami finansowymi	<p>Trening gospodarowania środkami finansowymi był realizowany poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planowanie zakupów uwzględniających potrzeby, możliwości finansowe i aktualne promocje w sklepach, - dokonywanie zakupów samodzielnie lub pod nadzorem instruktora, - instruktaż w zakresie zachowania się podczas zakupów - zwracanie uwagi na jakość, cenę, wagę, ilość, datę przydatności do spożycia, skład produktów. <p>Trening ten obejmował kilka etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie aktualnych potrzeb, - stworzenie listy zakupów z uwzględnieniem zasobów finansowych, - wyjście do sklepu i wybór produktów w korzystnej cenie korzystając z listy, - zachowanie przy kasie (pakowanie produktów, zapłata, liczenie reszty). 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie i utrwalanie orientacji w wartości pieniądza, - rozróżnianie nominałów i liczenie pieniędzy, - opanowanie umiejętności planowania wydatków na tydzień, miesiąc, - stopniowanie i określanie potrzeb zakupowych, - nabywanie umiejętności oszczędnego gospodarowania oraz właściwego, racjonalnego wydatkowania pieniędzy
Trening umiejętności praktycznych	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia praktyczne ukierunkowane na kształtowanie dbałości o czystość w otoczeniu i pomieszczeniach-sprzątanie - aktywizowanie uczestników w bieżące prace porządkowe na terenie ośrodka oraz w pracowniach terapeutycznych tj. ścieranie kurzy, odkurzanie, zamiatanie i mycie podłóg, okien, drzwi, parapetów, dobór detergentów, czyszczenie przedmiotów, naczyń z wykorzystaniem sprzętów -obsługa pralki automatycznej, dobór programów w zależności od kolorystyki, zaleceń producenta i materiału, dobór detergentów, składanie bielizny, segregacja odzieży, prawidłowe rozwieszanie prania, - konserwacja półek ceramicznych pieca ceramicznego, - porządkowanie piwnicy i garażu, - nauka prania ręcznego, segregowanie, pranie, suszenie odzieży, - nauka prasowania, obsługa żelazka, zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa podczas prasowania, - obsługa sprzętu AGD/RTV, - nauka przyszywania guzików i reperacji odzieży - zapoznanie z zasadami bhp podczas obsługi sprzętów, uświadamianie zagrożeń wynikających 	<ul style="list-style-type: none"> -nabycie i rozwinięcie umiejętności praktycznych wykorzystywanych w życiu codziennym, - zwiększenie samodzielności i zaradności życiowej, - kształtowanie nawyku systematycznego dbania o ład i porządek, - uwrażliwienie na potrzebę utrzymania czystości w miejscu pracy, domu i otoczeniu, -nabycie umiejętności obsługi urządzeń, sprzętów RTV/AGD i innych

	podjęte działania	efekty działań
	<p>z nieprawidłowego użytkowania sprzętów pod napięciem takich jak: pralka automatyczna, suszarka do włosów, maszynka do golenia, odkurzacz,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porządkowanie szafy z narzędziami, - konserwacja i serwis rowerów, - nauka obsługi kosiarki spalinowej, - czyszczenie okularów, - konserwacja i obsługa grilla, - przygotowanie sali do uroczystości w ŚDS: ustawianie stołów, krzeseł, dekorowanie sali - oprawianie prac malarskich z wykorzystaniem materiałów z odzysku, - porządkowanie stanowiska pracy(zamiatanie, mycie blatów roboczych, ustawianie krzeseł) <p>Wszystkie czynności wykonywane były pod nadzorem instruktora.</p>	
Trening dbałości o wygląd zewnętrzny i trening nauki higieny	<p>Realizowany był poprzez zajęcia indywidualne i grupowe. W ramach treningu dbałości o wygląd zewnętrzny przypominano i egzekwowano wykonanie czynności higienicznych, udostępniając np. szczoteczki do zębów, pastę, szampon do włosów, mydło, inne środki celem utrwalania prawidłowego, higienicznego mycia rąk, dbałości o czystość całego ciała. Korzystano z natrysków, z pralki. Czternastoosobowa grupa kobiet poddawała się zabiegom kosmetyczno-higienicznym i upiększającym: manikiur, malowanie paznokci, regulacja brwi, zabiegi fryzjerskie (mycie, podcięcie włosów). Kontynuowano współpracę z zakładem fryzjerskim, w którym nasi podopieczni korzystali nieodpłatnie z usług fryzjerskich. W ramach szerzenia oświaty zdrowotnej przeprowadzano pogadanki i rozmowy indywidualne na temat konieczności dbania o wygląd zewnętrzny. Przeprowadzano również zbiórkę odzieży i wymianę garderoby u osób potrzebujących. Ponadto motywowano do przestrzegania zasad dbałości o higienę jamy ustnej i uzębienie poprzez rozmowy indywidualne.</p>	<p>Dzięki zajęciom uzyskano poprawę wyglądu zewnętrznego i stanu higienicznego u zaniedbanych osób, utrwalano nawyki higieniczne i wzbogacono wiedzę uczestników w tym zakresie.</p>
Treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:		
Trening umiejętności interpersonalnych	<p>Prowadzono pracę z uczestnikami i rodzicami dotyczącą kształtowania prawidłowych relacji międzyludzkich i prowadzenia rozmów z wyeliminowaniem negatywnych emocji, wulgaryzmów, obraźliwych określeń. Podopieczni uczyli się prawidłowego nawiązywania i podtrzymywania rozmowy, zasad</p>	<ul style="list-style-type: none"> -poprawa w zakresie kontaktów i relacji z bliskimi, znajomymi, innymi uczestnikami, - nabycie umiejętności zachowania się adekwatnego do sytuacji w różnych miejscach - podniesienie kompetencji społecznych

	podjęte działania	efekty działań
	<p>grzeczności, kultury, asertywności. Poznali zasady autoprezentacji. Trening był realizowany podczas prowadzonych grupowych zajęć i indywidualnych rozmów.</p> <p>Przeprowadzono indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne z uczestnikami, połączone z prelekcją, ćwiczeniami praktycznymi i zabawą. Rozmawiano na temat prawidłowych zachowań społecznych podczas: pobytu w ośrodku, wycieczek, jazdy środkami komunikacji publicznej, w czasie zakupów, w instytucjach kulturalnych np. w teatrze, operze, kinie, muzeum, w placówkach służby zdrowia.</p> <p>Wskazywano zasady postępowania w różnych stresujących sytuacjach. Ponadto utrwalano prawidłowe wzorce zachowań poprzez: filmy edukacyjne, konkursy, cykliczne artykuły w gazetce „SDS-ka”. Uczestnicy poznali sposoby na rozładowanie negatywnych emocji i uniknięcie destrukcyjnych zachowań.</p> <p>Zajęcia z psychologiem i specjalistą terapii uzależnień w ramach programu „Podniesienie kompetencji społecznych osób dotkniętych zjawiskiem patologii i uzależnieniami poprzez psychoedukację i współzawodnictwo sportowe” objęły zagadnienia z zakresu umiejętności interpersonalnych.</p>	
Trening umiejętności rozwiązywania problemów	<p>Udzielano wsparcia, porad i pomocy w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego, zwłaszcza sytuacji konfliktowych, problemów w rodzinach, w kontaktach z ludźmi oraz związanych z załatwianiem różnorodnych spraw. Wskazywano na przyczyny, skutki i możliwości właściwych rozwiązań. Pracownik socjalny Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadził zajęcia grupowe z zakresu profilaktyki przemocy w ramach realizowanego programu „Stop przemocy”. Uczestnicy poznali sposoby reagowania i postępowania w przypadku problemów z uzależnieniem od alkoholu i przemocą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -unikanie sytuacji konfliktowych przez uczestników, -uzyskanie wsparcia i pomocy -podniesienie kompetencji społecznych uczestników - poznanie przez uczestników możliwości rozwiązań i zachowań w zetknięciu z różnorodnymi formami przemocy
Treningi umiejętności spędzania czasu wolnego:		
Zajęcia komputerowe	<p>W zajęciach udział brali podopieczni, którzy doskonalili swoje umiejętności w zakresie obsługi sprzętu komputerowego oraz uczestnicy, którzy po raz pierwszy obsługiwali komputer. Obejmowały one:</p> <ul style="list-style-type: none"> * wprowadzenie do zajęć z komputerem - bezpieczna i higieniczna praca z komputerem * zapoznanie z podstawowym słownictwem związanym z pracą na komputerze * posługiwanie się myszką i klawiaturą 	<ul style="list-style-type: none"> -zaznajomienie ze sprzętem i jego zastosowaniem -zdobycie podstawowych umiejętności obsługi komputera -rozwiniecie zainteresowań informatycznych wśród podopiecznych, -poszerzenie wiedzy na temat Internetu, -poprawienie umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania informacji,

	podjęte działania	efekty działań
	<ul style="list-style-type: none"> * urządzenia peryferyjne komputera: drukarka, nagrywarka, pendrive, mikrofon * sposoby komunikacji z komputerem - wyszukiwanie i uruchamianie programów - zapisywanie i odczytywanie wyników pracy z komputerem - praca na plikach i folderach - komputerowe gry logiczne, edukacyjne i przygodowe * praca z edytorem tekstu Word - posługiwanie się klawiaturą (w tym uzyskiwanie polskich znaków diakrytycznych) - układ strony dokumentu (marginesy, kolumny, sekcje) - praca z tekstem (zasady wprowadzania tekstu, poruszanie się po tekście, poprawianie błędów, zachowywanie tekstu) - podstawy edycji tekstu (czcionka i jej atrybuty, akapit i jego parametry, blok i operacje blokowe: formatowanie, kopiowanie, przesuwanie, usuwanie) - wydruk sporządzonego tekstu * korzystanie z internetu - obsługa przeglądarki - wyszukiwanie informacji w internecie - obsługa poczty elektronicznej - rozwijanie zainteresowań z pomocą internetu * program do nagrywania płyt CD Burner XP * edycja zdjęć w programie Photoscape * obsługa drukarki 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrobienie nawyków właściwej organizacji pracy i wytrwałości, - utrwalanie zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze
Zajęcia z języka angielskiego	<p>W ramach zajęć uczestnicy doskonalili swoje umiejętności posługiwania się językiem angielskim. Zajęcia obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie programu Super Memo i kursu "Angielski No Problem" na poziomie podstawowym - tłumaczenie tekstów - doskonalenie umiejętności rozumienia ze słuchu, - nauka podstawowych zwrotów: przedstawienie się, określenie wieku, zamieszkania, pochodzenia, czasownik lubić, mieć, potrafić, to be, pytajniki, - poznanie kolorów, cyfr, liczb, - podstawowe słownictwo z zakresu: rodzina, dom, praca, sport, czas wolny, muzyka, państwa, zwierzęta - ćwiczenia w tworzeniu zdań twierdzących, pytających i przeczących - nauka poprawnej wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> - zdobycie podstawowych umiejętności posługiwania się językiem angielskim, - rozbudzenie zainteresowań językowych, - poprawa umiejętności rozumienia ze słuchu, - wzrost samooceny.
Gry i zabawy	<p>W ramach zajęć odbywających się w ośrodku podopieczni o różnych możliwościach psychofizycznych uczestniczyli w integracyjnych, dostosowanych do możliwości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięcie umiejętności współpracy, zabawy, radzenia sobie z trudnościami, przestrzegania zasad obowiązujących w grupie - zintegrowanie i aktywizowanie

	podjęte działania	efekty działań
	<p>intelektualnych grupowych grach i zabawach obejmujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Gry ćwiczące komunikację interpersonalną np. Figury -Quizy tematyczne -Gry stolikowe np. planszowe -Gry rozwijające ogólną wiedzę np. Milionerzy, Państwa - miasta -Gry zręcznościowe np. cymbergaj -Gry ćwiczące umiejętność koncentracji i współdziałania w grupie np. Familiada -Gry rozwijające kreatywność np. kalambury, Tabu -Gry zręcznościowe na konsoli xbox one -Gry rozwijające umiejętność logicznego myślenia np. grę w szachy i warcaby. <p>W grach i zabawach klubowych uczestniczyło średnio 40 osób. Kontynuowano wypożyczanie audiobooków, gier, filmów edukacyjnych i innych, we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną. Ze zbiorów korzystały 3 osoby. Prowadzono również zajęcia klubowe aktywizujące i stymulujące z wykorzystaniem zabawek sensorycznych, przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Poza tym organizowano okolicznościowe zabawy i gry integrujące dla wszystkich uczestników.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wiedzy na temat racjonalnego spędzania wolnego czasu, - podtrzymanie sprawności intelektualnej, - rozwinięcie świadomości własnych emocji, kontroli emocjonalnej, - poszerzenie wiedzy i horyzontów myślowych, wzbogacenie doświadczeń, -poprawa samopoczucia i pozytywnej samooceny, -pobudzenie kreatywności i wyobraźni, - rozwinięcie świadomości mocnych stron, - wydłużenie koncentracji uwagi, pamięci, wiedzy, słownictwa, - rozwinięcie umiejętności poznawczych, orientacji w przestrzeni, koordynacji wzrokowo- ruchowej, sprawności manualnej
Zajęcia teatralno -muzyczne	<p>Zajęcia teatralno-muzyczne objęły wszystkich uczestników. W styczniu i w lutym odbyły się prezentacje "Jasełek w stylu rap" przed zaproszonymi gośćmi w ramach dni otwartych drzwi.</p> <p>W kolejnych miesiącach przygotowano programy artystyczne z okazji Dnia Kobiet, Mężczyzn, Dni Rodziny. W ramach zajęć muzycznych opracowano akompaniament na gitary i akordeon do piosenek: Prawie do nieba, Baśka, Zdrowie mamy, Tato, Mamo droga mamo, itd.</p> <p>We wrześniu z uczestnikami o różnym stopniu niepełnosprawności przygotowano inscenizację słowno-muzyczną pod nazwą „ O zdrowiu na poważnie i na wesoło”, którą wystawiono podczas integracyjnego spotkania pod hasłem -To i owo na sportowo. Zajęcia teatralne miały charakter terapeutyczny, propagowały zdrowy styl życia. Pod kierunkiem instruktorów podopieczni ćwiczyli śpiew piosenek o tematyce zdrowotnej: „Zdrowym być”, „Krasnoludki”, które wykorzystano w spektaklu. W próbach i występach uczestniczyło 20 osób.</p> <p>Dwunastoosobową grupę przygotowano do udziału w XVIII Przeglądzie Piosenki Religijnej DPS-ów. Zaśpiewali: Na drugi brzeg, Alleluja, Dotknij Panie moich oczu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uwrażliwienie na sztukę, - samorealizacja, - dostarczenie pozytywnych przeżyć związanych z występami oraz możliwością wykazania się własnymi umiejętnościami, - zainteresowanie uczestników różnymi formami kontaktu ze sztuką, - rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań, uzdolnień muzycznych, - kształtowanie poczucia rytmu, - integracja i kształtowanie umiejętności pracy w grupie, - pobudzenie kreatywności i wyobraźni, - doskonalenie umiejętności komunikacyjnych (werbalnych i niewerbalnych), - wzrost aktywności, - integracja z grupą , -poprawa w zakresie kompetencji społecznych- odgrywanie ról, - eliminacja napięcia, polepszenie samopoczucia i nastroju, - punktualność, odpowiedzialność, - wzrost pozytywnej samooceny.

	podjęte działania	efekty działań
	<p>Od listopada do grudnia 2019r. przygotowywano słowno - muzyczny spektakl jasełkowy z elementami pantomimy. Premiera inscenizacji odbyła się podczas spotkania wigilijnego w ŚDS. Uczestnicy aktywnie, chętnie uczestniczyli w próbach, uczyli się tekstów, słów, gestów, ruchu scenicznego wzbogacając doświadczenia i doznania. Ponadto pod kierunkiem instruktorów ćwiczyli śpiew pastorałek i kolęd przy akompaniamencie gitary, dzwonek, grzechotek. Nauczyli się nowych pieśni i pastorałek bożonarodzeniowych, np.: „Jest taki dzień”, „ Świeć gwiazdeczko”, „ Hej kolęda, kolęda”, „Pastorałka od serca do ucha”, które wykorzystano w spektaklu.</p> <p>Prowadzono grupowe zajęcia muzyczne - zabawy typu „Jaka to melodia?” i karaoke oraz naukę gry na instrumentach klawiszowych. Podczas grupowych zajęć muzycznych podopieczni nauczyli się śpiewu piosenek: Niecierpliwi, Mała Wojna, Nadzieja, Obudź się, Gdyby nie ty, Twój cały świat, Miasto budzi się itp.</p>	
Zajęcia w pracowni plastycznej i rękodzielnicze	<p>Kontynuowano prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> * malarstwo: <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne w technice akwareli (martwa natura, pejzaż), technice akryli, technice mieszanej - zbiorowe - na płótnie, na kartonach (collage, druk strukturalny) * witraż Tiffaniego - poznanie podstaw wykonania witrażu (cięcie szkła, szlifowanie na szlifierce wodnej, oklejanie brzegów taśmą miedzianą, pomalowanie topnikiem, łączenie cyną przy użyciu lutownicy), wykonanie schematycznej ryby, liści, anioła, świecznika * linoryt- technika graficzna, druk wypukły * masa porcelanowa- poznanie etapów pracy, wykonania elementów dekoracyjnych na Walentynki, Wielkanoc, Boże Narodzenie <ul style="list-style-type: none"> -formy płaskie z wykorzystaniem szablonów, foremek -formy przestrzenne - modelowanie ręczne (ptaki, anioły) *rękodzieło: elementy dekoracyjne z kolorowych bibuł, krepiny (palmy miniaturowe, kwiaty: róże, słoneczniki, łubin dużego formatu) *prace tematyczne na dużych kartonach - indywidualne i grupowe (kredka, pastele, bibuły kolorowe, druk -techniki mieszane (druk strukturalny) *karty okolicznościowe *ceramika <p>W ramach zajęć ceramicznych poznano etapy pracy w glinie zakończone wykonaniem małych form dekoracyjnych i użytkowych:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie wrażliwości estetycznej, kreatywności, umiejętności manualnych, - samorealizacja, - kształcenie wyobraźni plastycznej, - uwrażliwienie na sztukę i piękno, - nabycie umiejętności współpracy w grupie, - poprawa samooceny, -poznanie nowych technik

	podjęte działania	efekty działań
	<ul style="list-style-type: none"> - lepienie drobnych elementów typu: wałeczki, kulki, ślimaki, - układanie w formie wewnętrznej lub zewnętrznej, - nauka posługiwania się narzędziami, łączenia elementów palcami, szpatułką, - wykonanie brzegu, wyjęcie z formy, - pierwszy wypał na biskwit, drugi wypał po pokryciu szklivem. <p>Pod nadzorem instruktora lepiono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy przestrzenne dekoracyjne, np.: anioły, choinki, ptaki, kubki, kury, misy, keksówki, miseczki, naczynia ozdobne; - formy dekoracyjne płaskie - anioły, renifery, choinki. 	
Zajęcia w pracowni wikliniarskiej	<p>W pracowni wikliniarskiej nabywane oraz doskonalone były umiejętności wyplotu. Uczestnicy zapoznali się ze sposobem tworzenia z wikliny dekoracyjnych i użytkowych form, zaczynając od denka. Nauczyli się wyplotu koszy o różnych wielkościach i podstawach tj. tace, wazony, kosze na śmieci. W ramach zajęć wykonano elementy: bombki, serca walentynkowe, wianki na stroiki bożonarodzeniowe. Uczestnicy posługiwali się głównie dwoma technikami wyplotu: ósemka i gima, wykorzystując do wyplotu wiklinę, taśmę wiklinową, gałązki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zainteresowań, uzdolnień, - nabycie umiejętności wikliniarskich, - wzrost samodzielności, poczucia odpowiedzialności, samooceny, - samorealizacja.
Hortiterapia-zajęcia w ogrodzie	<p>W ramach zajęć przygotowano teren i założono ogródek przy wejściu do ośrodka. Wykonano ścieżki z płyt i kamieni, nawożono ziemię kompostem, nasadzenia wieloletnich i jednorocznych roślin. Pielęgnowano rośliny ozdobne: podlewano, usuwano chwasty, grabiono liście, skoszoną trawę itp. Wszyscy uczestnicy korzystali z hortiterapii poprzez udział w grupowych plenerowych zajęciach (wypoczynek czynny i bierny, rekreację i spacer po ogrodzie).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kontakt z zielenią, - poznawanie za pomocą zmysłów kształtów, zapachów, drzew, kwiatów, roślin, - samorealizacja, - poprawa samopoczucia, - poznanie prac ogrodniczych, - kształtowanie odpowiedzialności, - satysfakcja z efektów pracy w ogrodzie.
Zajęcia redakcyjne	<p>W 2019 roku przygotowano i wydano 2 kolejne numery gazetki „ŚDS-ka”-75, 76. Wspólnie planowano harmonogram zajęć, ustalano tematykę artykułów, wyznaczano osoby odpowiedzialne za wykonanie zadań. W ŚDS-ce zamieszczano teksty poetyckie i prozatorskie autorstwa uczestników. Przeprowadzono wywiady do stałych psychozabaw tematycznych, kontynuowano stałe cykle np: Moje życie z chorobą, tworzone krzyżówkę na scrabblach. Gromadzono odpowiedzi na pytania ankietowe, zamieszczane w formie psychozabawy, angażowano do udziału wszystkich uczestników. Opracowywano szatę graficzną gazetki oraz przepisywano teksty na komputerze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - promocja ośrodka, - wzbogacenie wiedzy, - możliwość pokazania własnej twórczości, - podniesienie samooceny, - wykazanie się inicjatywą, samodzielnością, odpowiedzialnością, - doskonalenie umiejętności komunikacyjnych oraz pracy z komputerem

	podjęte działania	efekty działań
	Czasopismo, pełniące funkcję edukacyjną, informacyjną, rozrywkową i promującą ośrodki trafiło do rodzin naszych podopiecznych, pacjentów PZP, Oddziału Dziennego Pobytu, Oddziału Psychiatrycznego w Łomży i innych zaprzyjaźnionych placówek i instytucji.	
Biblioterapia i filmoterapia	Prowadzono grupowe zajęcia z wykorzystaniem książek, tekstów prozatorskich i poezji, które były czytane przez instruktora lub uczestników oraz omawiane, wyjaśniane podczas zajęć. Ćwiczano wymowę słów, zwrotów, sylab metodą powtórzeń, zwłaszcza z uczestnikami z problemami w zakresie komunikacji. Wykorzystano lektury o treściach edukacyjno-poznawczych. Wspólnie oglądano filmy o charakterze edukacyjno-terapeutycznym, następnie prowadzono tematyczne rozmowy.	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań literaturą, filmem, - wywołanie pozytywnych emocji, wyciszenie, obniżenie napięcia, - wskazanie prawidłowych zachowań na podstawie przykładów z literatury i filmów, - wzbogacanie słownictwa, - poszerzenie horyzontów, - poprawa w zakresie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
Treningi umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami komunikacji werbalnej:		
Trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się-terapia ACC	<ol style="list-style-type: none"> 1.Przeprowadzono indywidualne diagnozy możliwości komunikacyjnych uczestników z problemami w zakresie komunikacji (określono poziom funkcjonowania poznawczego każdego uczestnika nie posługującego się mową werbalną lub mówiącego niewyraźnie, profil komunikacyjny, cele komunikacji alternatywnej lub wspomagającej). 2.Opracowano Indywidualne Programy Komunikacji Alternatywnej lub Wspomagającej. 3.Oznakowano sale i pomieszczenia obrazkami PECS. 4.Wprowadzono i zapoznano uczestników z obrazkami PECS, symbolami (z podziałem na kategorie), tablicami komunikacyjnymi, książkami do bezpośrednich treningów komunikacyjnych 5.Zaproponowano strategię: start/stop, chcę/nie chcę, koniec/jeszcze, tak/nie. 6. Prowadzono zajęcia z wykorzystaniem urządzeń typu: komunikator 7.Zachęcano do badania przedmiotów o różnej fakturze, kształcie, temperaturze, motywowano do wypowiedzi -werbalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa w zakresie sygnalizowania i zaspokajania potrzeb przez uczestników, - pomoc osobom z zaburzeniami komunikacyjnymi w wyrażaniu swoich myśli, uczuć, potrzeb, w samodzielnym podejmowaniu decyzji, -poszerzenie zasobu doświadczeń -poprawa percepcji wzrokowo-słuchowo-dotykowej uczestników -wydłużenie czasu koncentracji, aktywizacja zmysłów, - nabycie motywacji do podejmowania komunikacji werbalnej, - nawiązanie więzi społecznych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, rozumienia sytuacji z najbliższego otoczenia

	podjęte działania	efekty działań
Trening umiejętności komunikacyjnych doskonalących mowę czynną	Prowadzono z uczestnikami zajęcia z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych, ćwiczenia doskonalące aparat mowy, artykulacyjne, motywowano do tworzenia i odbierania zrozumiałych komunikatów werbalnych podczas wszystkich zajęć w śds. Mowę czynną uczestników doskonalono podczas biblioterapii: powtarzanie słów, głosek, wyrazów dźwiękonaśladowczych, sylabizowanie. Zachęcano do wypowiedzi, pracowano nad poprawą artykulacji.	-poszerzenie zasobu słownictwa i doświadczeń -poprawa w zakresie komunikacji werbalnej -zmotywowanie do wypowiedzi słownych

Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych	- umawiano wizyty do stomatologa, psychiatry, lekarzy rodzinnych, neurologa, - uzgadniano i pilnowano terminów zgłaszania się podopiecznych do lekarzy lub np. na iniekcje do PZP, w przypadku pogarszania się stanu psychofizycznego uczestnika, - wymiana informacji dotyczących funkcjonowania podopiecznych, przyjmowania leków z rodziną, pielęgniarkami i lekarzami z PZP, zespołem środowiskowej opieki psychiatrycznej, pracownikiem socjalnym oraz z Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Psychiczych,, SALUS" i lekarzem prowadzącym.	-podtrzymanie systematyczności leczenia i dobrego stanu psychofizycznego uczestników, -ulatwienie kontaktu z lekarzami, służbą zdrowia,
Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych	Na prośbę uczestników udzielano pomocy w sporządzeniu pism urzędowych typu: podania (np. do Dyrekcji MOPS z prośbą o przyznanie miejsca w ŚDS), wnioski (np. do ZUS o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, o rentę socjalną , o udostępnienie dokumentacji medycznej, o świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji), kwestionariusze osoby ubiegającej się o lokal komunalny. Ponadto umawiano terminy spotkań zainteresowanych uczestników z prawnikiem w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w celu uzyskania bezpłatnych porad prawnych. Udzielano pomocy w załatwianiu spraw i uzyskaniu informacji z instytucji typu ZUS, KRUS, MOPS, GOPS, Urząd Miasta (np. Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej).	- uzyskanie przez uczestników pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz potrzebnych informacji - wsparcie uczestników i rodziców, opiekunów
Niezbędna opieka	Zapewniano niezbędną opiekę wszystkim uczestnikom, świadczoną przez instruktorów, fizjoterapeutów, opiekunów, pielęgniarkę podczas zajęć prowadzonych w placówce oraz poza nią (wyjścia, wyjazdy, spacer, zajęcia na świeżym powietrzu). Dotyczyła ona przede wszystkim zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnej pomocy w ciągu pobytu uczestnika w ośrodku. Podczas zajęć z osobami cierpiącymi na epilepsję, z niepełnosprawnościami sprzężonymi opiekę zapewniało co najmniej 2 instruktorów. Wszyscy pracownicy ośrodka są przeszkoleni w zakresie	- możliwość podjęcia lub kontynuowania pracy zawodowej rodziców, opiekunów prawnych uczestników -zapewnione bezpieczeństwo i udział w proponowanych zajęciach -zaspokojenie podstawowych potrzeb opiekuńczych uczestników, zwłaszcza z niepełnosprawnością sprzężoną

	<p>udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia lub życia.</p> <p>Codziennie wydawane były powierzone przez podopiecznych lub opiekunów prawnych leki, dokonywano pomiaru ciśnienia krwi, wagi.</p> <p>Doraźnie podawano leki zlecone przez lekarza i tlen, np. po wystąpieniu napadu epileptycznego, napadu astmatycznego. Ponadto wykonywano opatrunki na zranienia, opatrywano odparzenia, stosowano zasyпки i kremy na zmiany skórne.</p> <p>Prowadzono usługi opiekuńcze- zmieniano pampersy i karmiono indywidualnie 7 uczestników. W przypadku problemów, zgłaszanych przez rodziny, z porannym karmieniem lub podaniem leków, podawano posiłek lub leki w ŚDS. Poza tym zmieniano pampersy 6 osobom z niepełnosprawnością w stopniu znacznym, które wymagały mycia, karmienia, zmiany odzieży i stosowania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych.</p> <p>Niezbędna opieka dotyczyła zarówno opieki socjalnej i zdrowotnej, jak i wsparcia w sferze zdrowia psychicznego i somatycznego.</p> <p>Prowadzone były rozmowy terapeutyczne wspierające, motywujące, w zależności od potrzeb ze wszystkimi osobami potrzebującymi wsparcia.</p> <p>Stale współpracowano z pracownikami OIK oraz pracownikami socjalnymi MOPS w zakresie udzielania wsparcia finansowego, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, socjalnych.</p> <p>Jednocześnie utrzymywano kontakt z rodziną, opiekunami prawnymi uczestników.</p> <p>Ułatwiano kontakt z poradniami, różnymi instytucjami, uzgadniano terminy wizyt np. do różnych specjalistów. Ścisłe współpracowano z Centrum Pieczy Zastępczej- z asystentami rodziny. Współpraca polegała na korelacji wspólnych działań odnoszących się do opieki nad uczestnikiem i jego rodziną. Jest to opieka kompleksowa, w szeroko pojętym znaczeniu.</p> <p>Uczestnicy, których rodzice lub opiekunowie pracują mają zapewnioną opiekę już od godz. 7.30.</p>	
<p>Terapia ruchowa</p>	<p>Zajęcia prowadzone były za pomocą różnych metod i form dostosowanych indywidualnie do uczestników zgodnie z predyspozycjami i zainteresowaniami. Wszyscy w mniejszym lub większym zakresie korzystali z ćwiczeń na przyrządach dostępnych na siłowni ŚDS (bieżnia, rower stacjonarny, atlas, orbitrek, wioślarz, platforma wibracyjna).</p> <p>W placówce odbywały się rozgrywki w tenisa stołowego, bilard. Podczas zajęć na świeżym powietrzu uczestnicy grali w gry zespołowe: piłkę nożną, koszykówkę, badmintona, boccia oraz korzystali z wycieczek rowerowych: do lasu, nad rzekę.</p> <p>Raz w tygodniu odbywały się zajęcia na łomżyńskiej pływalni, które obejmowały: relaks</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podtrzymanie ogólnej sprawności ruchowej, - usprawnienie motoryczne, - wzmocnienie układu mięśniowego, - poprawa koordynacji ruchowej, - polepszenie samopoczucia, - zniwelowanie dysfunkcji ruchowych

	<p>na płytkim basenie oraz jacuzzi, pływanie na torach, grę w piłkę wodną. Korzystało z nich 10 osób.</p> <p>W ciągu roku odbywały się rozgrywki w tenisa stołowego. Ponadto w miesiącach wakacyjnych prowadzono zajęcia rekreacyjne na świeżym powietrzu, boisku, spacer, jazda konna w Ośrodku Hipoterapii.</p> <p>Prowadzona była rehabilitacja indywidualna i grupowa w sali rehabilitacji. Fizjoterapeuci prowadzili zajęcia rehabilitacyjno- usprawniające z uczestnikami z niepełnosprawnościami sprzężonymi i innymi celem utrzymania i poprawy sprawności ogólnej uczestników. Ćwiczenia były ukierunkowane na indywidualne potrzeby każdego uczestnika (poprawa zakresu ruchomości w stawach, pionizacja bierna, doskonalenie umiejętności chodu, ćwiczenia sprawności manualnej rąk). Prowadzono ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, samoobsługi, sensoryczne. Ponadto stosowano zabiegi z zakresu światłolecznictwa (sollux, biopton) i relaksacyjne (masażery, fotele masujące). Wprowadzono program aktywności metodą Knillów.</p>	
Wyżywienie	W ramach działania 2 pracowni kulinarnych codziennie przygotowywano i wydawano gorące posiłki dla uczestników.	-zapewniono gorący posiłek wszystkim uczestnikom
Aktywizacja w kierunku uczestnictwa w innych formach w ramach WTZ, podjęcia zatrudnienia lub inne	W ŚDS zatrudniony jest na umowę-zlecenie jeden z podopiecznych na stanowisku pracownika gospodarczego.	-podjęcie zatrudnienia przez uczestnika
Opis działań podjętych dla uczestników ze spectrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną	<p>Uczestnicy z niepełnosprawnością sprzężoną i ze spectrum autyzmu (17 osób) byli integrowani z pozostałymi podopiecznymi i uczestniczyli w zajęciach dostosowanych do ich potrzeb oraz możliwości(rehabilitacyjno-usprawniające, gry, zabawy z wykorzystaniem zabawek i sprzętów sensorycznych, zajęcia teatralno-muzyczne, trening kulinarny, higieniczny, biblioterapię, itd.) Korzystali również z inhalacji w grocie solnej oraz zajęć w pracowni plastycznej (np. ceramicznych), dzięki którym pracowano nad poprawą umiejętności manualnych.</p> <p>Z uwagi na potrzeby tej grupy podopiecznych fizjoterapeuci codziennie prowadzili zajęcia rehabilitacyjne z każdym uczestnikiem, dostosowane do stwierdzonych dysfunkcji.</p> <p>Wprowadzono program aktywności metodą Knillów oraz naukę gry w boccia. Korzystali z kącika do stymulacji sensorycznej oraz sprzętów: pionizatora, masażera stóp, kącika manipulacyjnego, komunikatora, masażera z wieloma końcówkami, platformy wibracyjnej, orbitreka, tablicy do zabaw. Uczestnicy zaangażowani byli do udziału w</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie dla uczestników i ich rodzin - aktywizacja osób z niepełnosprawnością sprzężoną -dostarczenie wrażeń, wzbogacenie doświadczeń -poprawa w funkcjonowaniu uczestników -integracja społeczna - wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa, poprawa samooceny

	<p>przygotowywanych spektaklach słowno-muzycznych: jasełkach z elementami pantomimy, programie artystycznym „O zdrowiu na poważnie i na wesoło”. Dzięki specjalnie przygotowanym rolom pracowano nad doskonaleniem umiejętności komunikacyjnych (werbalnych i niewerbalnych) uczestników, którzy wykazywali aktywność, ćwiczyli działanie i reagowanie, uczyli się tekstów, słów, gestów, ruchu scenicznego wzbogacając doświadczenia i doznania. Inscenizacje wywołały wiele pozytywnych emocji w podopiecznych, rodzicach i gościach. Nadmienić należy, że w celu zapewnienia właściwej opieki i bezpieczeństwa uczestnikom z niepełnosprawnościami sprzężonymi (9 osób ze zdiagnozowaną epilepsją), podczas zajęć w jednym pomieszczeniu przebywały co najmniej 2-3 osoby z personelu (sale są stale monitorowane). Uczestnicy ci wymagali również obecności i pomocy opiekuna podczas przemieszczania się i korzystania z toalety. W ramach dbałości o wygląd zewnętrzny prowadzone były zajęcia pielęgnacyjne i higieniczne oraz usługi opiekuńcze (karmienie, zmiana pampersów, odzieży). Zakupiono na potrzeby uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną urządzenia typu: mówik oraz wyposażenie do kącika sensorycznego - doświadczania świata, składającego się z kolumn wodnych i kurtyny światłowodów, tunelu nieskończoności, platformy, luster, pufy.</p>	
Inne działania	Inhalacje w grocie solnej, połączone ze słuchaniem muzyki relaksacyjnej	-wzmocnienie odporności ogólnej uczestników, relaks, odprężenie, poprawa samopoczucia

W ramach realizacji programu „Podnoszenie kompetencji społecznych osób dotkniętych zjawiskiem patologii i uzależnieniami poprzez psychoedukację i współzawodnictwo sportowe” w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Patologii Społecznej na rok 2019 odbyły się zajęcia psychoedukacyjne dla uczestników ŚDS, które trwały od 24 kwietnia do 27 listopada 2019 roku. Prowadzone były przez psychologa w formie 2-3 godzinnych spotkań. Efektem było wzmocnienie motywacji do aktywnego uczestnictwa we własnym leczeniu, nabycie wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów chorobowych, wzmocnienie kompetencji społecznych w zakresie komunikacji, asertywności, nabycie i poprawa umiejętności radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach kryzysowych, rozpoznawania i werbalizowania stanów emocjonalnych, nauka autoprezentacji, relaksacji, nabywanie umiejętności odmawiania w sytuacji proponowania alkoholu, substancji psychoaktywnych, dbania o siebie, kształtowania odpowiedzialności za własne zdrowie.

Od 26 kwietnia do 8 lipca 2019r. prowadzone były również zajęcia edukacyjne ze specjalistą terapii uzależnień, dzięki którym uczestnicy nabyli i poszerzyli wiedzę na temat problematyki uzależnień i nałogów (alkoholizm, nikotynizm, lekomania, narkotyki, uzależnienia behawioralne:

hazard, internet), poznali objawy uzależnienia, analizowali fazy procesu wychodzenia z uzależnienia. Przeprowadzono również pogadanki na temat szkodliwości picia alkoholu i niebezpieczeństw związanych z łączeniem leków z alkoholem. Kształtowano poczucie własnej wartości uczestników, prowadzono działania wspierające pomocne w profilaktyce i terapii uzależnień.

Ponadto przeprowadzono zajęcia integrujące-kurs tańca pod kierunkiem instruktora od 30 maja do 14 listopada 2019r. (30 godzin) i zawody sportowe-25 września 2019r, wskazując alternatywne formy spędzania czasu wolnego i promując zdrowy styl życia bez nałogów. Uczestnicy rywalizowali ze sobą podczas zawodów na sali gimnastycznej- turniej „boccia”i zajęć sportowo- rekreacyjnych na boisku. Impreza pod hasłem „ To i owo na sportowo” zakończona grillowaniem i poczęstunkiem zintegrowała uczestników z ŚDS, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zespołu Szkół Specjalnych, Domu Pomocy Społecznej w Łomży. Zaprezentowano również program artystyczny, przygotowany przez podopiecznych ŚDS pt.,, O zdrowiu na poważnie i na wesoło”, wzbogacając programowe, zaplanowane działania edukacyjno-profilaktyczne.

W programie uczestniczyli podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy w Łomży, personel ośrodka oraz członkowie rodzin i opiekunowie. Ponadto uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, opiekunowie i podopieczni Domu Pomocy Społecznej w Łomży, uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół Specjalnych.

Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy w 2019 r.

	Budżet Wojewody		Rezerwa celowa z budżetu państwa w rozdziale 85203		Środki finansowe na podwyższenie dotacji zgodnie z art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej	Zwrot z dotacji do budżetu państwa	
	Bieżąca działalność w rozdziale 85203 § 2010/§ 2110 (bez środków z rezerwy celowej z budżetu państwa)	Wydatki inwestycyjne § 6310/§6410 (bez środków z rezerwy celowej z budżetu państwa)	§ 2010, § 2110	§ 6310, § 6410		Data	kwota
Środki finansowe	1 022 934,25	0,00	28 782,00	0,00	99 366,75	9.01.2020	18,31

Współpraca z podmiotami

	Opis współpracy	Efekty współpracy
rodzina, opiekunowie i inne osoby bliskie	<p>Udział w uroczystościach i imprezach integracyjnych, wyjazdach, wycieczkach, wyjściach do kina, spotkaniach z cyklu „Dni Otwartych Drzwi, Wigilii, piknikach. W ramach współpracy jedna z matek uczyła personel i podopiecznych wykonania różnymi metodami kwiatów z kolorowej krepiny i miękkich bibuł. Zorganizowano integracyjny piknik rodzinny z okazji obchodów Dni Rodziny w "Mamuciej dolinie" koło Szostak (zajęcia rekreacyjno - edukacyjne i prezentacja programu artystycznego, ognisko, prezenty dla członków rodzin, wykonane własnoręcznie przez uczestników).</p>	<p>Wsparcie, wzmacnianie więzi, rozwijanie świadomości poprzez psychoedukację, nabycie nowych umiejętności (rękodzielniczych), relaks i rekreacja, integracja.</p>
ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie	<p>Udzielanie pomocy socjalnej, psychologicznej i prawnej przez pracowników MOPS i OIK. Ponadto współpracowano z asystentami rodzin z Centrum Pieczy Zastępczej. Pracownik OIK prowadził zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy w ramach realizacji programu.</p>	<p>pomoc w wyjściu z sytuacji kryzysowej, poprawa sytuacji bytowej, materialnej i funkcjonowania społecznego, wymiana bieżących informacji, poszerzenie wiedzy z zakresu profilaktyki przemocy, wsparcie i uzyskanie porady psychologicznej, prawnej.</p>
poradnie zdrowia psychicznego, szpitale psychiatryczne i inne zakłady opieki zdrowotnej	<p>Wymiana informacji i doświadczeń związanych z funkcjonowaniem uczestników ŚDS- pacjentów placówek psychiatrycznych, organizacja dni otwartych, promocja poprzez kwartalnik „ŚDS-ka", pozyskiwanie nowych uczestników. Współpraca z Centrum Diagnostyki i Terapii Zaburzeń Psychiczych „SALUS" Sp. z o.o. oraz z Zespołem Opieki Środowiskowej Psychiatrycznej łomżyńskiego szpitala i pracownikiem socjalnym .</p>	<p>utrzymanie wyrównanego stanu psychicznego u podopiecznych, podtrzymanie systematyczności i efektów prowadzonego leczenia, uzyskanie zaświadczeń o stanie zdrowia od neurologa, psychiatry, lekarza rodzinnego.</p>
organizacje pozarządowe	<p>Współpraca ze Stowarzyszeniem „Carpe Diem- uczestnictwo w wernisażu zorganizowanym w ramach „Europejskiego Festiwalu Filmowego</p>	<p>rozwój własnej twórczości, zainteresowań, uzyskane nagrody i wyróżnienia.</p>

	Opis współpracy	Efekty współpracy
	i Sztuk Wszelakich Łomża TY I JA w Muzeum Przyrody w Drozdowie - prezentacja twórczości uczestnika ŚDS (linoryty).	
kościół i związki wyznaniowe	Dzięki współpracy z Parafią Św. Brunona Ksiądz Proboszcz zapewnia oprawę religijną uroczystości w ŚDS np. Wigilii. Współpraca z Parafią pw. św. Michała Archanioła Katedralna.	podtrzymywanie tradycji i wartości chrześcijańskich, zaspokojenie potrzeb religijnych
ośrodki kultury i organizacje kulturalno-rozrywkowe	Dzięki współpracy z łomżyńskimi galeriami i muzeami, Regionalnym Ośrodkiem Kultury, Miejskim Domem Środowisk Twórczych korzystano z bezpłatnych wejść na wystawy i imprezy kulturalne. Ponadto kontynuowano współpracę z Centrum Kultury przy Szkołach Katolickich- udział w imprezach, przeglądach.	kontakt z kulturą, uwrażliwienie na sztukę, jej właściwy odbiór, rozwijanie wrażliwości estetycznej, bezpłatne uczestnictwo w wystawach i imprezach kulturalnych.
placówki oświatowe, inne jednostki świadczące usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym: warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywizacji zawodowej, spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej;	W ramach współpracy z PFRON podopieczni brali udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym "Sztuka osób niepełnosprawnych" pn. "Podróże moich marzeń". Autorzy prac zdobyli wyróżnienia. Kontynuowano współpracę z Biblioteką Publiczną z działem książki mówionej. Organizowano wspólne wyjazdy na wycieczki i imprezy kulturalno-rozrywkowe z Domem Pomocy Społecznej, Dziennym Domem Seniora, Zespołem Szkół Specjalnych w Łomży. W ramach imprez prezentowano dorobek teatralno - muzyczny, artystyczny i rękodzielniczy uczestników. Współpraca z Ośrodkiem Hipoterapii w Kisielnicy - jazda konna, z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Łomży- wejścia na basen.	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżnienia dla uczestników konkursu(wzrost samooceny uczestników), - pozyskanie bezpłatnych audiobooków dla uczestników - zaspokajanie potrzeb kulturalnych - wzmocnienie samooceny i integracja społeczna. - bezpłatne korzystanie z jazdy konnej i zajęć na pływalni(poszerzenie oferty ośrodka)
inne osoby lub podmioty działające na rzecz integracji społecznej uczestników	Artysta plastyk-Mieczysław Mazur (pracownia witrażu) przekazywał nieodpłatnie szkło witrażowe na mozaiki. Kontynuowano współpracę z salonem fryzjerskim Beata, uzyskano nieodpłatne usługi dla podopiecznych.	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie materiałów do zajęć w pracowni plastycznej - bezpłatne strzyżenie podopiecznych, znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej

		4120	Składki na Fundusz Pracy	11 440	11 872	11 871,74	100
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	69 600	66 416	66 415,90	100
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	35 660	86 700	84 967,44	98,0
		4260	Zakup energii	36 456	40 271	40 270,94	100
		4270	Zakup usług remontowych	0	28 728	28 728	100
		4280	Zakup usług zdrowotnych	400	162	162,00	100
		4300	Zakup usług pozostałych	40 792	23 958	23 957,12	100
		4360	Opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	3800	2 313	2 312,40	100
		4410	Podróże służbowe krajowe	200	0	0	0,00
		4440	Odpisy na ZFŚS	14 667	17 062	17 061,11	100
		4480	Podatek od nieruchomości	2 331	6 112	6 112,00	100
		4520	Opłaty za rzecz budżetów jst	2 909	3 193	3 192,81	100
		4700	Szkolenia pracowników	1 100	1 300	1 300,00	100
			Razem	921 985	1 089 420	1 082 682,94	99,4
851	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi				
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	5 800	5 800	5 800	100
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 500	1 500	1 500	100
		4220	Zakup środków żywności	800	800	800,00	100
			Razem	8 100	8 100	8 100	100

Wydatki płacowe wraz z pochodnymi stanowią kwotę **889 908,55 zł.** tj. **81,7% planu**
Wydatki rzeczowe za okres I – XII 2019 - wynoszą **192 774,39 zł.** tj **17,7 % planu**
z tego:

§ **4210** – zakup materiałów i wyposażenia – **84 967,44** w tym:

zakup: art. spożywczych na zajęcia kulinarne (przygotowanie ciepłego posiłku dla uczestników), zakup środków czystości, artykuły na zajęcia plastyczne, teatralne,

art.gospodarczych, art.biurowych, zakup wyposażenia, sprzętu do fizjoterapii dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną i autyzmem m.in. kącik sensoryczny, masażer wibracyjny, komunikator, tablet z oprogramowaniem dla osób niepełnosprawnych.

§ 4260 – zakup energii – **40 270,94 zł**

(energia elektryczna, gaz, woda, energia cieplna)

§ 4270 – zakup usług remontowych – dostawa i montaż 4 klimatyzatorów w 4 pomieszczeniach.

§ 4280 – zakup usług zdrowotnych – **162,- zł**

/ badania okresowe pracowników /

§ 4300 – zakup pozostałych usług – **23 957,12 zł.**

- opłaty za wywóz nieczystości, ścieki,

- bilety wstępu, usługi transportowe,

- monitorowanie pomieszczeń ŚDS, konserwacja dźwigu, krzeselka schodowego,

- bieżące naprawy sprzętu, przeglądy techniczne budynku.

§ 4360 – opłaty z tyt. usł. telekomunikacyjnych – **2 312,40zł**

/ rozmowy telefoniczne, Internet)

§ 4480 – podatek od nieruchomości – **6 112,00 zł.**

§ 4520 – opłaty na rzecz budżetów jst – **3 192,81 zł.**

§ 4700 – szkolenia pracowników – **1 300,- zł.**

Na dzień 31.12..2019r. placówka nie miała zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania niewymagalne dot. nieopłaconej f-ry za monitoring, konserwację urządzeń dźwigowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne z pochodnymi.

Rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi

Plan finansowy – **8 100,- zł.** na realizację zadania pn. „**Podnoszenie kompetencji społecznych osób dotkniętych zjawiskiem patologii i uzależnieniami poprzez psychoedukację i współzawodnictwo sportowe**” w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Patologii Społecznej na rok 2019” w tym:

§ 4170 – wynagrodzenia bezosobowe - 5 800,00

§ 4210 – zakup materiałów i wyposażenia - 1 500,00

§ 4220 – zakup środków żywności - 800,00

Wykonanie:

§ 4170 – **wynagrodzenia bezosobowe – 5 800** (zajęcia taneczne, grupowe zajęcia z psychologiem oraz terapeutą uzależnień)

§ 4210 – **zakup materiałów i wyposażenia – 1 500,00 zł.** (materiały za zajęcia sportowe, zajęcia z psychologiem, terapeutą)

§ 4220 – **zakup środków żywności – 800,- zł.**

(art. spożywcze w ramach realizacji zadania)

DOCHODY związane z realizacją zadań zleconych i rządowych

Plan dochodów na rok 2019 - **6 000,00 zł.**

Dochody wykonane na dzień 31.12.2019 wyniosły - **17 258,78 zł.** - § 0830

Uzyskane dochody pochodziły z odpłatności za pobyt w ŚDS – podlegają odprowadzeniu do budżetu państwa.

DOCHODY - własne

Plan na rok 2019 – 770,00 zł. z tego:

§ 0920 – wpływy z pozostałych odsetek – 640,-

§ 0970 – wpływy z różnych dochodów - 130,-

Dochody wykonane: - wpływy z pozostałych odsetek - § 0920 - 382,29 zł.

(odsetki bankowe od środków na r-ku bankowym)

- wpływy z różnych dochodów - § 0970 - 71,00 zł.

(wynagrodzenie z tyt. terminowego wpłacania podatku dochodowego do US)

INFORMACJA O PLANOWANYCH ZMIANACH W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA ŚDS

W 2019r. złożono zapotrzebowanie na środki finansowe na uruchomienie w 2020r. 3 nowych miejsc, w tym dla 2 osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz na zakup wyposażenia – mobilnej Sali doświadczania świata(wózka sensorycznego, rzutnika do grafiki z regulatorem i kółkami do efektów oraz przyrządu do aromaterapii) z przeznaczeniem do terapii osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi poprzez stymulację zmysłów. Zwiększenie do 49 liczby uczestników planowane było od lipca 2020r.

W ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Od zależności ku samodzielności” został złożony projekt pod nazwą „Taniec bez granic”-integracyjne warsztaty taneczno-muzyczne” ukierunkowane na twórczą aktywizację osób z zaburzeniami psychicznymi.

12.05.2020.....

(data i podpis dyrektora ŚDS)

